

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Nr. 45 (1139) 1978 m. lapkričio mėn 18 d.

Melbourne

XXIII METAI

lietuviai pasaulyje

Goštautas ir Venclova PEN klubo suvažiavime

Stasys Goštautas ir Tomas Venclova dalyvavo Tarptautinio PEN Kubo suvažiavime, įvykusiame spalio 12 - 13 dienomis Barcelonoje, Ispanijoje, PEN Klubas, įsteigtas 1921 metais, yra įtakingiausiaji pasaulinė rašytojų organizacija.

Svarstymų pagrindinė tema — "Mažai žinomos literatūros" - iššaukė diskusijas, kuriose ypač gyvai dalyvavo rytų europiečiai. Dr. Goštauto pristatytas, kaip poetas ir Lietuvos Helsinkio Grupės narys, Venclova kalbėjo apie dabartinę lietuvių literatūrą ir rašytojų darbo sąlygas išsvijijoje bei Lietuvoje. Jo žodžiams apie cenzūrą ir kūrybinę laisvę ypatingo autentiškumo suteikė jo paties asmeninė patirtis.

"Kalinamųjų rašytojų" (Writers in Prison) komiteto pirmininkas, anglų žurnalistas ir kritikas Michael Scammel, savo pranešime vėl paminėjo Viktorą Petkų. Scammelio pakviestas, Venclova vietoje paruošė trumpą Petkaus biografiją. Ji bus įteikta keliems PEN centrams su prašymu, kad vienas jų priimtų Petkų kaip narį - svečią (associate member). Daugelis rytų Europos ir kitų pasaulio šalių rašto žmonių jau yra priimti tokiais nariais ir dabar naudojasi rašytojų organizacijų moraline parama.

Vien tik prancūzų PEN delegacija yra tokiu būdu prigludusi bent dešimt Sovietų Sąjungos autorių. Pastaruoju metu prancūzų pavyzdį pasekė japonai ir kiti centrai.

Viena svarbi tema - Sovietų Sąjungos priėmimas į Tarptautinį PEN Klubą - tapo vėl atidėta. Kairiųjų PEN atstovų vystoma akcija už sovietinių rašytojų vienetų priėmimą atsimušė į labai kietą daugumos PEN centrų opoziciją. Šis klausimas žada vėl iškilti ateinančiame PEN Kongrese, kuris įvyks Rio de Janeiro, Brazilijoje, 1979 m. liepos mėnesį. Buvęs svarstomas ir rusų disidentų rašytojų (Vladimovo ir kitų) laiškas iš Sovietų Sąjun-

gos, kuriame jis prašė pagalbos įsteigti "nepriklausomą PEN centrą Maskvoje."

Simpoziumo metu Goštautas ir Venclova išplatino Amerikoje išleistų lietuvių literatūros vertimų ir informacinių leidinių. Venclovą apklausinėjo trijų Ispanijos laikraščių "Vanguardia" ir "Avui" Barcelonoje ir "El Pais" Madride — korespondentai. Juos ypač domino Lietuvos Helsinkio grupė, lietuvių laikysena krašte, autorių klausimas Sovietų Sąjungoje, ūkiniai palyginimai tarp komunizmo ir kapitalizmo, Solženycino vaidmuo ir panašios temos. Vertėju buvo dr. Goštautas.

VLIKAS SVEIKINA POPIEŽIŲ JONĄ PAULIŲ II

VLIKo pirmininkas, dr. Kęstutis Valiūnas, spalio 17 d. pasiuntė sveikinimą naujai išrinktąjam Popiežiui Jonui Pauliui II, kuriame jis perdavė Jo Šventenybei VLIKo ir lietuvių laisvajame pasaulyje bei okupuotoje Tėvynėje linkėjimus.

"Lietuvių tauta", rašė dr. Valiūnas, "yra persekiojama ir žiauriai baudžiama už jos gilų ir nepalaužiamą prisirišimą prie Katalikų

Bažnyčios. Jūsų Šventenybė suprantate, kaip kenčia žmonės svetimoje priespaudoje. Todėl Jūsų išrinkimas į Apaštališkąjį Sostą teikia mūsų persekiojamai tautai vilties. Jūsų Šventenybės maldos ir parama sutvirtins lietuvių tautos dvasią ir atnaujins jų drąsą."

● Kom. Kinija ir Japonija pasirašė draugystės sutartį. Sutartis pasirašyta rugpiūčio 12 d. ir ji galioja 10 metų. Pagal šios sutarties jau ruošiamas ir prekybinė sutartis. Japonija tiekis Kinijai savo gaminius, o Kinija - naftą ir akmenis anglį. Sovietų Sąjungai ši sutartis nepatinka. Juk sovietai dar nėra pasirašę su japonais taikos sutarties, nors jau tiek metų praslinko po karo. Jie dar šiandien nenori japonams atiduoti kai kurių salų, kurias per karą iš japonų užgrobė.

LENKŲ IR ČEKŲ REZISTENTAI SVEIKINA LIETUVĄ

Lenkų Visuomeninės Savigny nos Komitetas "KOR" (KSS KOR) ir čekoslovakų Chartos 77 Sąjūdis rugsėjo 20 d. paskelbė šį laišką:

Laiškas žmogaus ir pilietinių teisių gynėjams Armenijoje, Bulgarijoje, Gruzijoje, Lietuvoje, Vokietijos Demokratinėje respublikoje, Rusijoje, Rumunijoje, Ukrainoje ir Vengrijoje

Gerbiami Bičiuliai,

Siunčiame jums savo šilčiausius sveikinimus iš antrojo KOR Visuomeninės Savigny nos Komiteto ir čekoslovakų Chartos 77 Sąjūdžio atstovų posėdžio prie Lenkijos — Čekoslovakijos sienos.

Mums, deja, neįmanoma su jumis susitikti. Todėl mes norime jus užtikrinti, kad mes labai vertiname jūsų pilietinę laikyseną ir jūsų ryžtą kovoti už tai, kad jūsų šalių gyventojai galėtų gyventi laisvai ir oriai. Mes žinome iš savo pačių patirties, kad tą kovą lydi daug sunkumų. Esame įsitikinę, kad mums ir jums rūpi tos pačios

vertybės. Mes dažnai galvojame apie visus tuos, kurie kenčia kalėjimuose už savo kovą. Galvojame apie Orlovą, Ščaranskį, Ginzburgą, Petkų, Padrabineką, Bachrą, Rudenką, Tichij, Šuchevičių, Morožą, Čornovilą, Gamsachurdiją, ir daugelį kitų. Mes dėkojame jums už mums rodomą paramą ir užtikriname jums savo solidarumą. Bendra mūsų tautų dalis mus jungia labiau kaip bet kada. Todėl svarbu, kad visi mėginantieji pagerinti tą dalį veiktų drauge.

Sydnejus. "The Catholic Weekly" paskutinėje laidoje praneša, kad pernai Australijoje gimė 180.000 kūdikių, o 60.000 dar negimusių kūdikių buvo nužudyta abortais. Federalinis Sveikatos departamentas už abortus ir visom su tuo susijusiom išlaidom išmokėjo net \$ 6 milijonus žmonių taksų surinktų pinigų. Kaip ilgai tikintieji savo taksų pinigais mokės už abortus? Mokės tol, kol tylės.

— Prancūzijoje ruošiamasi išleisti "samizdatinės" literatūros antologiją, kurion įeis ir lietuvių, latvių bei estų savivaldos pavyzdžiai: novelės, poemos, dailės kūrinių reprodukcijos etc.

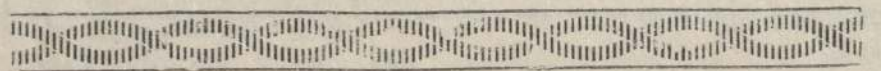
— Populiarusis amerikiečių savaitraštis "People" atspausdino platų reportažą apie pasaulinio garso lietuvi teniso žaidėją Vitą Gerulaitį. Straipsnyje minima, kad Vitas Gerulaitis dabar užima ketvirtą vietą pasaulio teniso žaidėjų eilėje, kad jo tėvas, 1949 - tais metais drauge su šeima iš Lietuvos atvykęs į Jungtines Amerikos Valstybes yra buvęs Lietuvos teniso meistras. Taip pat ir Vito sesuo Rūta yra garsėjanti teniso žaidėja, dabar užimanti 57 - ają vietą pasaulio teniso žaidėjų eilėje.

— Marija Ramūnaitė surežisavo dokumentinį filmą apie Kanadoje įsikūrusius žymiuosius lietuvius dailininkus Antaną ir Anastaziją Tamošaičius. Šis dokumentinis filmas buvo atžymėtas trečiaja premija amerikiečių filmų festivalyje Columbus, Ohio valstijoje.

— Kun. Juozas Prunskis, Čikagoje, Amerikos Lietuvių Tarybos vardu pasiuntė laišką Lomžos vyskupui Sasinowskiui, Lenkijoje, paremdamas Seinų lietuvių troškimą turėti lietuviškas pamaldas senojoje Seinų katedroje.

— Jungtinėse Amerikos Valstybėse jau ruošiamasi dešimtajai lietuvių dailės parodai, kuri kiekvienais metais yra surengiama New Yorke, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakčiai atžymėti. Dešimtoji lietuvių dailės paroda įvyks New Yorke lietuvių Kultūros Židinyje, ateinančių metų vasario mėnesį. Ši paroda bus taip pat skirta pagerbti dviem žymiem lietuviams dailininkams: Lietuvoje mirusiam Kaziui Šimoniui ir Amerikoje gyvenančiam Adomui Varnui, kuriam sausio pirmą dieną sueis šimtas metų amžiaus.

ARTINASI KALĖDOS ir sveikinimų rūpesčiai. Nebus jokio vargo, jei savo gimines, draugus, pažįstamus pasveikinsime per Tėviškės Aidus. Trumpas, tradicinis pasveikinimas tik \$ 5. atsiunčiant kartu su pasveikinimu. Nelaukime pasveikintinės dienos, atsiųskime pasveikinimus jau dabar ir visi sveikinimų rūpesčiai iš karto dings. Kalėdinius ir Naujųjų Metų sveikinimus dėsimė į ruošiamą Kalėdinį numerį.

Juozas Mikštas

VIEŠPAČIUI DIEVUI PRAAMŽIUI

Viešpatauk, viešpatauk, mūsų amžinas Viešpatie, Viešpatystėje Savo per amžius!
Nuo to laiko, kai Žemę gyvenimu apšvietei,
Mums esi Viešpats Dievas Praamžius.

Tavo Veidas juk matosi spindinčioj saulėje,
Skamba Jis girios paukščio dainoj.
Ir teskamba garbė visame Tau pasaulyje;
Šioj dienoj, tik Tavęs kupinėj.

1978 m. lapkričio 26

Okupantų atneštas moralinis nuosmūkis

Veda Lietuvos žmones prie bedugnės

Apie labai didelį moralinį Lietuvos žmonių nuosmūkį, kurio pasiekė bolševikai per trečdalį šimtmečio valdymo metų, dabar rašo ne tiktaip pogrindžio, bet ir sovietinė spauda. Šiuo reikalu susirūpino net pati "Tiesa", retkarčiais skelbdama atitinkamus pamokančius rašinius, ko anksčiau vengdavo daryti. Prieš akis turime spalio 10 d. numeryje paskelbtą rašinį aliarmuojančia ant rašte: "Alkoholio bedugnė ir kaip jos išvengti". Rašinio autorius Leonas Braziulis - milicijos darbuotojas, teisininkas ir gydytojas. Atrodo, kad jo skelbiamais statistiniais duomenimis ir faktais galima patikėti.

L. Braziulis, apžvelgęs, kiek daug žalos Lietuvoje padaro besaikis alkoholio vartojimas, kaip dažnai žmonės girtauja, kaip renkamos kapeikos alkoholiui pirkti, pateikia tokius statistikos duomenis: "Per parą mūsų respublikoje į blaivyklas patenka vidutiniškai 180 girtų piliečių. Daugiausia girtų - 66,8 proc. į blaivyklas iš gatvės ir kitų vietų, nuo 18 val. iki 24 val. - 70 procentų". Toliau jis rašo: "Daugiau kaip pusė visų nusikaltimų bei drausmės ir viešosios tvarkos pažeidimų susiję su girtavimu. Lietuvos TSR teismo ekspertizės mokslo tyrimo instituto duomenimis per kelerius pastaruosius metus mūsų respublikoje asmenys, nusikaltę būdami girti, sudarė beveik pusę visų nuteistųjų. Iš 429 pernai nuskendusių 173 buvo neblai vūs. Beveik trečdalį visų auto avarijų pernai sukėlė neblai vūs eismo dalyviai. Jose žuvo 302, sužeisti 1327 žmonės. Kuone dešimtadalis į traumatologinius punktus besikreipiančių pacientų būna neblai vūs. Savaitgaliais ir švenčių dienomis vien Vilniuje jų pagausėja 3 - 4 kartus".

Tačiau L. Braziulis neatsakė į pagrindinį klausimą: kodėl taip labai išplito alkoholizmas ir su juo susijusios kitos negerovės bei nusikaltimai? Žinoma, būdamas bolševikų milicijos valdininkas, jis ir negalėjo atsakyti. Atsakymą į šį klausimą duoda Lietuvos pogrindžio spauda. Pasiskaitykite.

Pogrindžio leidinys "Dievas ir tėvynė" rašo: "Šiandien mus valdo žemiausiai puolusios gyvenimo padugnės - komunistiniai avantiūristai. Jie vietoje 'rojaus' žemėje visiems kuria 'rojų' žemėje tiktaip sau. Visos jų idėjos, visas jų dar-

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

bas - įvairiausiomis formomis pataikauti tiems, kurie gali duoti gerą postą, garantuojantį nesibaigiančias privilegijas, pagerintą butą ar net pilaite, mašiną, dažnai su vairuotoju, galimybę tinginiauti, girtuokliauti pavaldinių ar valstybės sąskaita, atostogauti specialiai jiems pastatytose vilose, gydytis spec. ligoninėse ar net užsienyje, pirkti bei imti veltui spec. krautu vėse... O kad apgauta ir niekinama tauta būtų dėkinga ir už trupinius, nubyrejusius nuo valdančiųjų puotos stalo, kad tauta nematytų, kas pelnosi iš jos darbo ir kantrybės, kad netrukdytų jiems ir jų vaikams gyventi jų 'rojuje', iš tautos atimamas Dievas, ji nutautinama, jos protą ir jausmus planingai skandinant melo, alkoholio, gobšumo, skrybų, žudynių ir kitokiame moraliniame purvyne. Žmogus daromas gyvuliu pilna to žodžio prasme. Jam draudžiama net galvoti apie sielą, tautą, dvasines vertybes. Tokios sąvokos, kaip tiesa, laisvė, tauta, meilė, garbė, draugystė, pakeistos viena sąvoka - materialine nauda. Taip, sugyventinai tarybinei liaudžiai palikta laisvė tik instinktus tenkinti ir likučiais, kurie okupantui ir jo pakalikams jau nebereikalingi, dalytis."

Minėtame rašinyje yra dar ir tokie sakiniai: "Tokie yra marksizmo - leninizmo, neįgyvendinamos teorijos, nusinešusios milijonus gyvybių ir atnešusios kančias ir visapusišką žmogaus degradaciją, esmė. Ir jeigu dar pridėti, kad Leniniui pavyko visą šalį, o tuo pačiu ir dešimtis tūkstančių lietuvių susargdinti sifiliu, kuriuo pats sirgo, turėsime beveik pilną vaizdą".

PRAŠOME
SUMOKĖTI

"TĖVIŠKĖS AIDŲ"
PRENUMERATĄ

— \$ 15 —

UŽ 1978 m.

Administracija

Dar skaudesnius faktus ir skaičius, kuriuos nutylėjo sovietinės milicijos gydytojas L. Braziulis pateikia "Rūpintojėlio" Nr. 5 K. Aušrys rašinyje "Kur blogybių šaknys." Štai tie duomenys.

1940 m. kiekvienam Lietuvos gyventojui teko 0,8 litro išgertos degtinės. Dabar kiekvienam jau tenka po 17 litrų. Vadinasi, "buržuazinės" Lietuvos laikai pralenkti jau net 20 kartų! Chroniškų alkoholikų gydyklose seniau kaip ir nebuvo. Dabar jų skaičius siekia 22.000 Tačiau, Lietuvos psichiatrų nuomone, tai esąs tik trečdalis jų visų. Nepriklausomybės metais Lietuvoje kasmet įvykdavo 107 - 250 žmogžudysčių. Dabar kasmet nužudoma 4 - 5000 žmonių.

Nusikaltimai jaunimo tarpe pastoviai auga. Seniau abortų skaičius siekdavęs apie 15.000, dabar jų padaroma apie 60.000 kasmet. Nepriklausomybės metais skrybų kaip ir nebuvo, dabar po 9 - 10.000 kasmet. Nusikaltėliais esą perpildyti kalėjimai, venerikų ligoninės pilnos. "Besaikis girtavimas rodo, kad žmogus tarybinėje santvarkoje pergyvena sunkią krizę". Pogrindžio laikraščio bendradarbis siūlo atsigręžti į religiją ir visomis jėgomis kovoti su alkoholizmu, kad galėtų išgelbėti savo tėvynę nuo bedugnės krašto.

Premija jaunimui

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūnui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę

EUGENIJAUS

KRIAUČELIŪNO PREMIJĄ

Premijai skirti sąlygos yra tokios:
1. Eugenijaus Kriaučeliūno 1000 dolerių premija skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiam raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba), veikla, organizaciniu veiklumu, ar jaunimo vienetei (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiam lietuvius ir Lietuvą vienerių metų bėgyje.
2. Premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iki kiekvienerių metų gruodžio 31 d. (pašto antspaudas);
3. Premijuotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma Jury komisija, kurion po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos valdyba ir JAV Lietuvių Jaunimo sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima;
4. Jury komisija, aptarusi asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki sekančių metų vasario 15 d. ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio;
5. Premijai asmenys ar vienetai siūdomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiami:
Eugenijaus Kriaučeliūno premijos komisijai 12500 Pawnee Road, Palos Park, Illinois, 60464.

● Melbourne lapkričio 15 d. atidarytas West Gate tiltas, kuris kainavo apie \$ 200 milijonų. Tai ilgiausias tiltas Australijoje. 1970 m. šio statomo tilto dalis griuvo ir užmušė 35 žmones, jų tarpe ir vieną lietuvi - Juozą Oželį.

● Australijos Federalinė valdžia projektuoja apie \$ 100 milijonų įvairiems darbams. Taip galėtų aprūpinti darbu apie 100.000 darbininkų. Šios sumos pusę skiria Fed. valdžia, o 30% skirtų valstijų valdžia ir 20% miestų vadovybė.

● Izraelis atmetė naujus Egipto reikalavimus taikos sutarčiai. Egiptas, atrodo, ima kietinti savo politiką.

● Egipto archeologai skelbia, kad jie surado Jono Krikštytojo palaikus apie 100 km nuo Kairo į šiaurės rytus.

● Amerikoje, Texas valstijoje Mr. David Powell, 27 m., buvo nuteistas mirties bausme už tai, kad jis nužudęs vieną policininką. Nuteistasis ėmė badauti ir nori taip mirti. Kalėjimo vadovybė nežino ką daryti, nes egzekucijai data nepaskirta.

● Princas Charles švenčia 30 metų sukaktį. Ta proga bus vaišės karalienės rūmuose, o televizija ir radijo duos ištraukas iš jo gyvenimo.

● Australijos ambasadoje Maskvoje buvo rasta slaptai įrengti jautrūs mikrofonai. Buvo kreiptasi į Sovietų ambasadą su išpėjimu, bet čia gautas atsakymas, kad ambasada apie tai nieko nežino.

● Tailande buvo suimta ispanė moteris su 15 kg heroino. Ji buvo nuteista už tai 40 m. kalėjimo.

● Milane vienam praeiviui gatvėje sušaudytos kojos. Vyras ir moteris, kurie šaudė, ramiai gatvę nuėjo toliau. Užpultasis buvo Milano kalėjimo daktaras, kuris jau pasitraukęs į pensiją.

● Newarko teismas Amerikoje nuteisė du Sov. Sąjungos piliečius, dirbusius JT Organizacijoje, po 50 metų kalėjimo už šnipinėjimą. Teisėjas pasakė, kad Valdik Enger ir Rudolf Černiajev turėjo Sovietų valdžios įsakymą šnipinėti. Jie sumokėjo už karines paslaptis vienam JAV laivyno karininkui 20 tūkst. dolerių.

Abu nuteistieji paleisti iš kalėjimo, Sovietų ambasadoriui Vašingtone garantuojant, kad jie atvyks į teismą, kai bus svarstoma apeliacija.

● Pagal prancūzų žinių agentūros paskelbtą žinią paskutinio mėnesio bėgyje, Vietnamo vyriausybė pasiuntė į pasienį su Kambodija tarp dešimties ir penkiolikos tūkstančių papildomų karių, tokiu būdu dar labiau sustiprindama ten esančius vietnamiečių garnizonus. Turimomis žiniomis, pasienyje su Kambodija dabar yra apie 100 tūkstančių vietnamiečių karių, pasirengusių intervencijai prieš Kambodiją. Prancūzų žinių agentūra taip pat pažymi, kad Vietname dabar yra apie keturi tūkstančiai sovietų karinių patarėjų ir technikos bei ekonomijos ekspertų.

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington. Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDŽIA AUSTRALIJS LIETUVIŲ KATALIKŲ
FEDERACIJA

Redaguoja Redakcinė komisija. Vyr. redaktorius kun. Pr. Dauknyš. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siūsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams 15 dol. Kituose kraštuose 18 dol. Atskiras numeris - 30 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožiūra.

LAIKAS PABUSTI !

Lietuva yra ant kelio iš rytų į vakarus. Per Lietuvą vokiečiai žygiavo į rytus, o dabar per Lietuvą Sovietai traukia į vakarus. Šis žygis yra ne tik teritorijos klausimas, bet ir idėjos, religijos, ištikinimo, kultūros. Rusijos caras džiaugėsi ne tiek Lietuvos laukais, kiek jis stengėsi pasigauti žmones, Ankstesniais laikais iš Vokietijos plito protestantizmas, bet Lietuva išsilaikė katalikiška. Dabar iš Sovietų plinta ateizmas, bet Lietuva laikosi. Laikosi ji taip išdidžiai, kaip Vytauto laikais. Kaip bepersekiuojamas tikėjimas, bet atspara stipri. Gina jie savo tikėjimą net teisme, kaip Nijolė Sadūnaitė, Viktoras Petkus ir eilė kitų. Nesvarbu jiems, kad pilni kalėjimai kankinių. Spausdinamos tačiau slapta Bažnyčios Kronikos, leidžiama "Aušra" ir kiti slapti leidiniai. Kiek dar tų vadinamųjų disidentų kalėjimuose, kurie už žmogaus teises kovoja.

Neseniai mūsų laikraščiuose paskelbtas sąrašas tų, kurie dabar kalėjime ar darbo stovykloje. Jų eilės ten prirašyta, o kiek tūkstančių buvo masiniai į Sibirą išvežtų!

Sie visi faktai rodo, kad tauta kovoja žūtibūtinę kovą. Kažin ar tiek žuvo Romoje ir pirmųjų krikščionių Nerono laikais, kiek žūsta mūsų brolių komunistų laikais. Per kraują ir auką krikščionybė išėjo iš katakombų ir sugriovė Romos imperiją. Per kraują ir mūsų tauta sugriauš Sovietų imperiją ir išeis į laisvę. Juk katakombose gimsta ir "Lietuvos Bažnyčios Kronika", katakombose jų didžioji veikla. Iš katakombų jie varomi kančios keliu. Juk eilės jau mūsų kankinių vainikuoti šventojo aureole. Nė veltui jau šiandien keliami balsai, kad tie kankiniai būtų įrašyti į šventųjų eiles. Toronte, Kanadoje, pastatyta nauja Lietuvos kankinių bažnyčia, kur atžymėti kankiniais vitražuose mūsų arkivyskupas Rainys ir Matulionis, vysk. Borisevičius, prof. Dovydaitis. Mūsų tautos kančias atžymi jau ir kitos tautos. Vokiečių mergaitės turi Nijolės Sadūnaitės būrelius, vokiečių jaunimas ruošia pamaldas už Lietuvos kančias. (Koelno katedroj).

Išėivioj mes gal per mažai įvertinam savo tautos kovą ir kančią. Per mažai įvertinam ir jų pastangas likti ištikimiems Dievui ir Tėvynei. Jie keliauja slapta į kitas bažnyčias, kad pakrikštytų savo kūdikį, kad priėtų sakramentų. Mes tingime ir mašina atvažiuoti į bažnyčią. Jie per kančią išsaugos tautos gyvybę ir ištikimybę dangui, o mes - pražudysime ją. Ar ne gėda! Tad laikas pabusti. PV

**PADEKIME LIETUVOS
KRIKŠČIONIMS, KURIE
KENČIA UŽ TIKĖJIMĄ!**

VOKIEČIAI MELDŽIASI UŽ LIETUVĄ

Spano 7 d. Koelno katedroje surengtos išskimingos pamaldos už kenčiančią Lietuvos Bažnyčią ir už paneigtų žmogaus teisių grąžinimą Lietuvoje. Placius pranešimus apie įvykusias pamaldas atspausdino ne tiktai Koelno laikraščiai, jų tarpe du didieji vietos dienraščiai - Koelnische Rundschau ir Koelner Stadt Anzeiger, - bet taip pat ir kitų Vokietijos miestų laikraščiai. Kai kurie laikraščiai pasinaudojo šia proga išsamiau painformuoti savo skaitytojus apie katalikų Bažnyčios padėtį Lietuvoje, apie Lietuvos tikinčiųjų kovą už religinę laisvę, apie tautos pastangas apsaugoti krašte pagrindines žmogaus teises. Kai kurie laikraščiai prisiminė žymesnius lietuvius sąžinės belaisvius ir politinius kalinius - Nijolę Sadūnaitę, Petrą Plumpą, Oną Pranckūnaitę, Viktorą Petkų, Balį Gajauską, Vladą Lapienį ir kitus. Laikraščiai pažymėjo, jog už šiuos ir visus kitus religinės laisvės ir žmogaus teisių gynėjus Lietuvoje Koelno katedroje meldėsi lietuviai ir vokiečiai tikintieji.

Pamaldose už kenčiančią Lietuvos Bažnyčią ir už paneigtų žmogaus teisių grąžinimą Lietuvoje, Koelno katedroje, dalyvavo apie tūkstantį lietuvių ir vokiečių tikinčiųjų. Šventas Mišias aukojo Koelno vyskupas pagelbininkas Klaus Dick.

Lietuvių ir vokiečių jaunimas į katedrą žygiavo tvarkinga eiseną Koelno miesto gatvėmis. Lietuvaitės buvo apsirengusios tautiniais

arabuziais. Dvi mergaitės nešė Lietuvos trispalvę ir Vokietijos valstybinę vėliavą. Katedroje su veuavomis jos budėjo iš abiejų altoriaus pusių. Pamaldas lydėjo lietuviškai ir vokiskai jaunimo giedamos renginės giesmės. Pažymėtina, kad dvi religines giesmes lietuvių kalba pagiecojo Nijolės Sadūnaitės vardo vokiečių jaunimo grupė. Liturginiai tekstai buvo taip pat skaitomi lietuvių ir vokiečių kalbomis. Prieš Evangeliją Koelno vyskupas pagelbininkas Klaus Dick jautriais žodžiais prisiminė persekiojamą Lietuvos Bažnyčią, kvietė visus melstis už Lietuvos tikinčiuosius, už tikėjimo gynėjus Lietuvoje, už visus persekiojamus, kalinamus ir ištremtus lietuvius. Mistinis Kristus kūnas ir bendras tikėjimas, pažymėjo vyskupas Dick, stiprina visus krikščionis ir juos sujungia nenutrūkstamu dvasiniu ryšiu tarpusavio meilės ir solidarumo ženkle.

Vakarų Europos lietuvių vyskupas Antanas Deksnys, po vyskupo Dick paėmęs žodį, padėkojo Federalinės Vokietijos vyskupams, vokiečių katalikams ir visiem krikščionim už maldas, Lietuvos tikintiesiems reiškiamą solidarumą ir teikiamą pagalbą. Ypatinę padėką vyskupas Deksnys išreiškė Vakarų Vokietijoje ir Austrijoje veikiantiems Nijolės Sadūnaitės vardo komitetam, žmogaus teisių gynbos vokiečių komitetui, tarptautinei Amnesty organizacijai. Pamaldos buvo užbaigtos Koelno katedroje susi-

rinkusios tūkstantinės minios sugiedota giesme - O grosser Gott, wir lieben Dich - Sloviname Tave, galingasis Viešpatie.

Po pamaldų, Koelno vokiečių Jaunimo Namuose įvyko lietuvių ir vokiečių susitikimas su atitinkama programa. Čia kalbėjo Vokietijos Bundestago narys Herbert Czaja, pabrėždamas pavienių žmonių ir tautų teisę gyventi laisvu, nepriklausomu gyvenimu, ir lietuvių atstovas dr. Jonas Norkaitis jaunesnysis, kuris nušvietė Lietuvos padėtį ir tautos vedamą kovą už žmogaus teisių grąžinimą.

PAMINĖTA LAPKRIČIO 23 - JI DIENA

**Kol mes gyvi dar esam,
Nemirkim savo tautai.
Atgaukim laisvės pasą,
Kovų krauju jau plautą.**

Šio mėn. 11 d. prie Stratfordo esančiame K. A. Matukevičių ūky Sale - Latrobe Valley lietuviai ir svečiai iš Melbourne išpūdingai paminėjo nepriklausomos Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventę. Gražiu žodžiu pradėdama minėjimą Sale lietuvių seniūnė E. Eskirtienė pristatė jaunosios kartos atstovą, Melbourne veiklų skautą ir sportininką Viktorą Adomavičių, skaičiusį spaudos vertą paskaitą apie mūsų buvusią šaunią kariuomenę, raudonųjų okupantų likviduotą, bet dvasiniai nenužudytą lietuvių kovingą laisvės troškimą, kuris ir čia, tolimoje išėivioje gyvai reiskiasi.

Svečias iš Yallourno, J. Mikštas skaitė karinės ir patriotinės temos eilėraščius, baigdamas reikšmingu rankos mostu į jaunąjį paskaitininką šiais žodžiais:

**Šaunaus jaunimo kartai
Perduokime tą kovą:
Už ką kovoti verta,
Sargyboj tebestovint.**

Kaimyniškų suneštinių vaišių metu pravestos aukų rinkliavos ir fantų loterijos pelnas eis Tautos Fondui. Fantus aukojo O. Butauskienė, O. Drungilienė, E. Eskirtienė ir A. Matukevičienė, už ką joms didelis aciū. O nuoširdžiausios padėkos čia verti ūkio malonūs šeiminkai, jau ne pirmą kartą leidę savo teritorija panašiom progom pasinaudoti, šį kartą jau ir savo ūkio bičių medaus koriais vaisinę gražų būrį svečių ir kaimynų. Taip pat aciū jaunam paskaitininkui ir visiems mieliems dalyviams, nepatingėjusiems net kelis šimtus kilometrų kelio atlikti, tebesitėsiant benzino išvežiotųjų streikui.

- jms -

PADEKIME V. PETKUI

Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą pasiekė žinia, kad Viktoras PETKUS šaukiasi pagalbos. Lietuviai raginami kuo skaitlingiau rašyti jam laiškus šiuo adresu:

**Viktoras Petkus
00020 g Vladimir 20
Učređenije OD - 1 ST - 2
USSR**

Taip pat svarbu nuolat kelti Viktoro Petkaus ir kitų lietuvių sąžinės kalinių reikalą svetimtųjų tarpe ir spaudoje. ELTA

DAINOS SAMBŪRIS KONCERTUOJA

Lapkričio 26 - ją dieną mūsų Melbourne "Dainos" sambūris, grįžęs po sėkmingų gastrolių po Kanados ir Amerikos lietuvių kolonijas turės savo metinį koncertą Lietuvos Namuose.

Mes, lietuviai, esame savo tautos istorijos ir kultūros nešėjai ir skleidėjai šių dienų pervesmingoje kovoje už visuotiną ne tik tautų, bet ir individo pilnąją prasme išsilaisvinimą ir tautinį išlikimą.

Tautos dvasią subtiliai perduoda mums mūsų poetai - rašytojai. Bet kai jų mintis ir žodžius jautriai muzikai interpretuoja dainų skambiais niuansais, tada daina savo žodžių ir muzikos tonų banga vimu skverbiasi į mūsų mintis ir uždega mūsų širdis džiaugsmu ar liūdesiu, kartais net iki ašarų. Tai savo akimis regėjome ir Los Angeles ir Toronte ir Čikagoje. Ir kasgi nesigrožėtų džiaugsmo ašaromis!

Daina mus įjungia į mūsų tautos esminę dvasinę būklę ir bent tai valandėlei atitraukia mus nuo kasdienybės.

Į tokią tautinio džiaugsmo puotą tad ir kviečiu visus ateiti ir išgirsti kaip tykia Nemunėlis teka ir pajusti, ką reiškia po ilgų klaidžiojimų svetimuose žemynuose, grįžti į tėviškės namus ir jausti savą žemę po kojų ir paliesti savo gimtojo namo slenkstį nors jis jau būtų ir pelenuos...

Po triumfalinio pasisekimo Kanadoje ir Amerikoje chorui neteko nė kiek pailsėti nes tuoj reikėjo padėti ruošti naujai programai

Dainų Sventei Sydnėje. Mūsų sėkmingajai dirigentei D. Jokubauskaitei - Levickienei motinystės pareigos laikinai sutrukdė savo talentingą dirigavimą tęsti, bet mūsų choro vadeles perėmė P. Morkūnas ir panelės Birutė ir Zita Prašmutaitės. Visi dirbame išsijuose repetuodami du vakarus savaitėje. Daug choristų, negalėjusių vykti į Lietuvos Dienas Toronte, grįžo į chorą. Mus ypatingai skatina pasitempti faktas, kad mūsų koncerte pažadėjo dalyvauti italų garsusis choras "Gruppo Corale Adriatico", kurie mums yra labai draugiški už mūsų pagalbą jų koncerte prieš metus.

O jų balsų skambumas ir pasirošimas tikrai verti išgirsti. Būtų nepaprastas nuostolis tiems, kurie šią retą progą namuose praleistų, o mūsų lietuviškai bendruomenei būtų kaktu, jeigu svečiams tektų koncertuoti pustuštėje salėje.

Mūsų kultūrinių vienetų išsilaisvinimas priklauso nuo mūsų pačių paramos. Eidami į koncertus ir vaidinimus mes paskatiname ir toliau dirbti tuos, kurie aukoja savo laiką ir energiją mūsų kultūrai skleisti ir kilti. Tad visų choristų vardu dar kartą kviečiu visus į mūsų koncertą. An, B

Printed by "Tėviškos Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic 3031.

Published by Mr. V. Laukaitis as the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 69 Devon St., Cheltenham Vic. 3192.

Vakaras su „Lituania“

Prie giedrių nuotaikų išsiskleidimo pavasarėjančioje Adelaidėje spalvingais žiedais prisidėjo lapkričio 4 d. Lietuvių Namuose įvykęs „Lituania“ choro metinis koncertas. Dirigentė G. Vasiliauskienė tos dienos rytą transliuotoje lietuviškoje radijo valandėlėje šiltais žodžiais kreipėsi į adelaidiškius ragindama atvykti į koncertą, ir tas jos prašymas buvo išklaustas - prisirinko pilna salė.

Pirmoje koncerto dalyje moterys tautinių raštų uniformose, vyrai - „po varliuke“, mišraus choro žuvėdra ir grakščiais moterų ir vyrų chorų sparnais įvykdė nuotaikingą dainos skrydį į giedrią, žvaigždėmis besišypsantią aukštumą padangę. Ta nuotaikų giedra buvo išlaikyta visoje koncerto programoje. Dainos gerai paruoštos, be didesnių kliūčių išpildytos. Pirmenybė atiduota lengvesniam dainų žanrui, bene pirmą kartą „Lituania“ repertuare įvedant B. Gorbuls kį. T. Makačiną ir kt. Graži ir vykusiai išpildyta nauja daina - V. Juozapaičio, Graži mūsų žemė, įves ta vykusį pauzė J. Naujelio Loja šunes ant kiemo, ypatingai gražiai išieškota ir niuansuota J. Švedo Anoj pusėj Nemunėlio ir žaisminga B. Gorbulskio Klausyk širdies /vienintelė bisuota choro daina/ buvo koncerto kulminacijomis. Pirmoji koncerto dalis užbaigta B. Budriūno „Gintaro šalies baladės“ ištrauka Oi linga lijo. Didingas, kompozitoriaus surastas aro skrydis kažkaip nusidriekė pažeme. Geras buvo choras, geras solistas J. Rubas, geras J. Neverausko skaitytas tekstas, tačiau nebuvo žaizdro, kuriame visi tie elementai būtų sulydinti bendroje nuotaikos viršūnėje. Išskirtinai reikia paminėti pirmoje programos dalyje chorui akompanavusią pianistę N. Masiulytę, kurios ilgi piano įtarpai baladėje buvo tikri koncertiniai perlukai.

Choro koncerto programą pavairino solo dainomis svečias iš Melbourne J. Rubas, kuris sodriu

Lituania choro vadovė sol.
G. VASILIAUSKIENĖ

balsu padainavo trejetą neplačios skalės dainų. Ketvirta buvo išprašyta bisui. Jam akompanavo pian. N. Masiulytė.

Antrą koncerto dalį sudarė „Tėviškė“ - liaudies dainų ir žodžių pynė. Vienmarškinis choras laisvai išsidėstęs laiptų pakopose ir jo dainuojamos liaudies dainos sudarė nuotaikingą subatvakario ūpą. Nuotaikingos buvo parinktos ir dainos įvedant solo ir duetus. V. Opulskis dainavo solo partiją dainoje Šią naktelę, per naktelę, J. Maželienė - dainoje Šią naktelę nemigau, A. Kaminskienė ir J. Neverauskas duetą - Eisime mudu abudu, ir didžiųjų duetas - dirigentė G. Vasiliauskienė ir vakaro solistas J. Rubas, padainavę Giedu dainelę. Chorui ir dainininkams akordeonu pritarė M. Dumčiuvienė.

Muzikalinę antros dalies programą jungė lietuvišku žodžiu L. Gerulaitis. Jo surastas dainai palyginimas su niekad netirpstančiu sniegu kalnų viršūnėse buvo originalus ir liekantis. Jo skaityti poezijos posmai buvo vykusiai pri-

derinti ir ne tik lūpomis, bet ir širdimi perduoti. Jo „sugražtai“ į lietuviškų parengimų sceną yra mielas ir džiugus įvykis.

Visą šio vykusio koncerto programą sudarė ir jai žaismingų spalvų vaivoriškę suteikė, paruošė ir ją chorui diriguodama pravedė „Lituania“ choro vadovė sol. G. Vasiliauskienė. Visuomet turimą savo giedrią nuotaiką šiuokart jai pavyko perduoti ir koncerto programa. Choro ir dirigentės darnus sąskambis buvo jaučiamas visoje koncerto programoje. Nėra abejonės, kad „Lituania“ choras šito koncerto giedrą nuveš ir į Sydnėjūje įvyksiančias Lietuvių Dienas.

Po koncerto vykusiose vaišėse, kurias chorui suruošė ALB Moterų sekcija, dirigento lazdelę perėmė choro rūpestingasis administratorius J. Lapšys. Tai trečioji darnaus choro sąskambio gaida. Jo rūpestį choro kelionei į Sydnėjū sutelkti galimai didesnę sumą lėšų koncertas pragiedrino įplauka į choro kasą. Suprantama, jo pravesta vaišių programa buvo taip pat be debesėlių.

Giedrios vakaro padangės taip pat netemdė prie stalo kalbėję Pr. Pusdešris, V. Neverauskas ir vienintelis likęs iš choro krikšto tėvų Pr. Matiukas. Dėkodama chorui,

Lituania choro administratorius
Iz. LAPŠYS

administratoriui ir linkėjusiems vadovė G. Vasiliauskienė pabrėžė, kad šis koncertas nėra darbo baigmė, kad sekanti choro repeticija įvyks rytoj...

Nuvys scenoje po koncerto įteiktos gėlės, išblės apylinkės pirmininko Č. Zamoiskio minorinės užuominos apie choristų amžių, bet šio koncerto giedrios nuotaikos padės chorui išsilaikyti jaunatviškai lakiam ir žaismingam ligi tol, kol jo eiles papildys jaunesni veidai. Giedra nuotaikose atsispindi veiduose, bet ne gimimo metrikuose.

Pr. P.

POPIEŽIUS

“PUSĖ MANO ŠIRDIES YRA LIETUVOJE”

Vatikanas. — Egipto vicepremjeras Ebeid perdavė popiežiui Jo nui Pauliui II prezidento Sadato pakvietimą atsilankyti Sinajaus kalne. Egipto spauda pranešė, kad popiežius pakvietimą priėmė, tačiau Vatikanas paskelbė, kad ši popiežiaus kelionė dar nebuvo svarstyta.

Antradienį popiežius pradėjo normalią darbo dieną. Jis 40 min. kalbėjosi su Italijos prezidentu Sandro Pertini, o po to turėjo privatų pasikalbėjimą su trim Lietuvos vyskupais. UPI agentūros žiniomis, popiežiaus pasikalbėjimas su Lietuvos bažnyčios atstovais buvo slaptas, turinys neskelbiamas, tačiau Bažnyčia Lietuvoje dažnai skundžiasi sovietų pareigūnų trukdymais, o popiežius yra pareiškęs savo didelį susidomėjimą Bažnyčios komunistų kraštuose gerbūviu.

dalyvavusi spaudos priėmimo Vatikane, rašo Chicago Tribune, kad popiežius priėjo prie gražios lietuvių porelės, brolio ir sesers. Brolis esąs kunigų seminarijos studentas, o sesuo - reporterė. Popiežius rimtai pasakęs: “Pusė mano širdies yra Lietuvoje”.

ATMESTAS ŽMOGUS

Albertas Zubras

Maskviškis komunizmas yra išvirtęs raudonosios skraistės rusiškuoju fašizmu su tvirtove Kremliuje. Dėl to ir diktatūra pasidarė dar labiau būtina ir permanentinė. Ar ji gali pakisti iš vidaus, tai labai didelis klausimas. Beat jau artimoje ateityje to nėra kas laukia.

A. Venclovai šioji padėtis, be abejo, buvo ir teoretiškai ir praktiškai gerai žinoma. Jei jis vis dėlto taip ryškiai garbina TSRS diktatūrą, tai lieka galvoti jį virtus tikru rusiškuoju komunistu ar oportunistu. Greičiausiai pastaruoju. Į komunistų partiją buvo priimtas bei įstojo gana vėlai - tik po karo 1950 m., /Mažoji Lietuviškoji Tarybinė enciklopedija III t., Vilnius, 1971 m./.

Sūnus Tomas dėl tėvo pasirinkto kelio pasisako pokalbyje su B. Raila (Aikračiai, Nr. 4, 1978 m., JAV). Ten skaitome: “Tėvas, kiek žinau, įtikėjo komunizmu ir stengėsi nepastebėti jo blogybių. Iš dalies dėl to, kad tapęs hitlerizmo priešinku, jis komunizme matė vienintelį vaistą prieš hitlerizmą. Vis dėl to jam iki mirties tikrai rūpėjo ir lietuvių tautinės kultūros reikalai. Pavyzdžiui, jis stengėsi prastumti, populiarinti Čiurlionį, Vaižgantą, Putiną”.

Į švietimo ministrus Antanas Venclova

1940 m. pateko pats net nežinodamas, neatsiklaustas. Grįždamas iš Estijos /ten jis buvo nuvykęs kaip lietuvių rašytojų atstovas/ Rygos stotyje nusipirko laikraštį ir iš jo sužinojo apie J. Paleckio sudaromą kabinetą. A. Venclovos žodžiai: “Laikraštis rašo, kad naujuoju Lietuvos švietimo ministru numatomas generolas Venclova. Pavardė mano, gal būt, apie mane čia kalbama, bet nuo kada aš generolas? /A. Venclova, Jaunystės atradimas, Vilnius, 1966, 504 p./.

Kaune jau Paleckio kabinete sutinkame vėl klasišką bolševikinės terminologijos fikciją. Toje pačioje prisiminimų knygoje 505 p. skaitome Venclovos pasikalbėjimą:

— O kieno tai pageidavimas, kad aš būčiau ministru? - nenusileidau.

— Liaudies! - trumpai atsakė Paleckis. Šis žodis mane nuginklavo.

— Jei taip, tai nėra ko priešintis, - atsakiau. Iš tikrųjų tai ir Merkiui pasitraukti ir Paleckiui perimti jo pareigas padiktavo iš Maskvos atsiųstas emisaras Dekanozovas. Jis su sovietams dirbusiais agentais sudarinėjo ir Paleckio kabinetą. V. Sidzikauskas savo prisiminimuose aprašo pokalbį su A. Venclova, kurį sutiko grįžtant iš Estijos traukiny-

je. Sidzikauskas buvo mat tomis kritiškais dienomis pasiūstas į Taliną pasitarimams su Estijos vyriausybe. “Pakeliui Šiauliuose gavome lietuvišką laikraštį, kuris skelbė, kad Merkio ministerių taryba atsistatydino, kad naują vyriausybę pavesta sudaryti Justui Paleckiui ir kad toj vyriausybėj švietimo ministru būsiąs Antanas Venclova. Pastarasis traukinyje manęs klausė, ar tai galėtų būti tiesa ir kokį patarimą aš jam galėčiau duoti. Aš atsakiau, kad visų lietuvių pareiga yra gelbėti tai, kas dar galima išgelbėti, ir kad tikroji padėtis mums paaiškės tik Kaune”, /V. Sidzikauskas, Diplomatijos paraštėje /51/, Dirva, 1978. IV. 20 d., Cleveland./.

Kad A. Venclova nebuvo jau taip laimingas savo aukštose pareigose, tai išgirdau vėliau iš jo uošvio docento M. Račkausko. 1940 m. Kalėdų atostogų proga Vilniuje įvyko lietuvių kalbos ir istorijos mokytojų suvažiavimas bei konferencija. Dienotvarkėje buvo A. Venclovos paskaita “Realizmas lietuvių literatūroje”. Pranešta tačiau tapo, kad dėl ligos ar tarnybinių aplinkybių /priežasties dabar jau nebeprisimenu/ jo paskaitos nebūsią. Sėdėjau salėje greta M. Račkausko, o už jo Putinas - Mykolaitis. Kreipiausi į uošvį:

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENOS

MŪSŲ PARODOS

Siais metais Lietuvių Dienų metu organizuojama dailės paroda apsiribos vien NSW valstijoje gyve nančių ir dirbančių dailininkų darbais. Tokios išvados buvo prieita pergalvojus visus sunkumus ir nesklandumus, išskylančius dėl pavėluoto pristatymo, o kartais ir dėl siuntos nukeliavimo klaidingu adresu. Gal toks vietinių menininkų pasirodymas galės būti žiūrovui ilgiau įsimintinas, nes darbai turės žymiai mažiau autorių. Tuo būdu tikimasi pasiekti ryškesnio mūsų dailininkų pristatymo lietuviškai bendruomenei.

Visą parodą numatoma suskirstyti į keturias sekcijas: pripažintų dailininkų, meno studentų, tautodailės ir lietuviškos filatelijos. Visos pirmosios trys dalys bus Bankstowno Civic Centro meno galerijoje, tame pastate, kuriame vyks dauguma Lietuvių Dienų parengimų. Galerija yra įrengta moderniškai, pagal muzeologijos reikalavimus. Turi tinkamą apšvietimą, gerą temperatūros reguliavimą ir pakankamą plotą paveikslams, skulptūroms, keramikos darbams.

Filatelijos skyrių sudarys Biveinio lietuviškų pašto ženklų rinkiniai, kurie yra nuostabiai gražiai chronologiškai sutvarkyti ir suteikia gerą žymiausių Lietuvos istorinių įvykių apžvalgą lietuvių ir anglų kalbomis. Ši paroda vyks Bankstowno savivaldybės bibliotekoje, kuri yra kitoje kelio pusėje nuo Civic Centro. Toks sprendimas yra padarytas, norint parodyti išsamią filatelijos kolekciją ir platesnei australiškai publikai. Šio skyriaus paroda vyks nuo gruodžio 15 d. iki sausio 8 d. ir už patalpas nereikės mokėti jokios nuomos.

Nors meno galerija yra įrengta be priekaištų, tačiau ji randasi gražių Civic Centro rūmų tre-

čiame aukšte. Šitas faktas iš karto apriboja platesnės visuomenės apsilankymą. Iš patirties žinome, kad svetimtaučius pritraukti į "etniškas" parodas yra beviltiška. Be specialių garbės pakvietimų svetimtaučių apsilankymai būna tik visai atsitiktiniai. Todėl nuspręsta kreiptis daugiausiai į lietuvius ir parodą rengti ne garsiose meno galerijose, bet glaustis prie pagrindinio lietuviško židinio Bankstowne.

Meno parodos atidarymas įvyks gruodžio 27 d. 2 val. p.p. Stengsimės padaryti parodą įspūdingą ir tikimės susilaukti daug susidomėjusių žiūrovų. Norėtumėm būsime lankytojams priminti, kad daugumą meno kūrinių bus galima parodoje išsigyti. Anksčiau mes pirkdavom paveikslus vie tik grožio norėdami, tačiau ilgiau užsibuvus anglosaksų krašte, pramokom žiūrėti į meno kūrinių ir iš praktiškos pusės, kaip į investiciją. Pinigų vertei nuolat krizė, meno kūrinių perkamoji vertė proporcingai kyla. Įsigijus patinkamą paveikslą, skulptūrą ar kokį tautodailės kūrinių, mes ne tik papuošime savo namus, bet ir įsigysime vertybę, kurios kaina savaime kils su laiku.

Nežiūrint kad parodoje dalyvaus tik NSW gyvenantieji menininkai, į Lietuvių Dienas tikimės susilaukti menininkų iš visos Australijos. Šio suvažiavimo proga yra kilusi mintis įsteigti Lietuvių dailės draugiją. Pakitusios gyvenimo sąlygos suteikia daug naujų galimybių etninėms kultūrinėms organizacijoms reikštis. Savo veiklai remti yra konkrečių vilčių gauti valstybinės paramos. Po meno parodos atidarymo būtų gera proga susirinkti visiems menininkams ir tą klausimą spręsti. Parodų rengimu rūpinasi Dr. G. Kazokienė, 13 Percy St. Bankstown NSW 2200. Tel. 709 8395. ALDRK Inf.

Baltų Studijų Dienos prie Washingtono

Baltų bendradarbiavimas pavėkios politikos siekiant buvo pagrindinė Baltų Studijų Dienų tema š.m. spalio 7 - 8 d.d., Latvių Namuose, Washingtono priemiestyje Rockville, MD.

Studijų Dienas ruošė Pasaulinė Baltų Santalka, kurios centrinė būstinė yra New Yorke. Ją sudaro Pasaulinė Estų Taryba, Pasaulinė Laisvųjų Latvių Federacija ir Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, kurio iniciatyva prieš šešeris metus buvo įsteigta ir pati Santalka.

Šį reikšmingą įvykį, oficialiai pavadintą "Baltų Informacijos Forumu", atidarė šiemetinis Santalkos pirmininkas dr. Ilgvars Spilners. Savo kalboje jis apžvelgė Santalkos veiklą ryšium su Helsinkio ir Belgrado konferencijomis, gerinant pasikeitimą informacija ir tampriant baltų bendradarbiavimą. Jis pareiškė viltį, kad vis glaudėjantis baltų bendradarbiavimas pavergtuose kraštuose nulems galutinę pergalę. Dr. Spilners ragino suintensyvinti pastangas, kad Pabaltijo klausimas įeitų į tarptautinės politikos dienotvarkę.

Kalbant apie radijo programas, išryškėjo JAV - bių vyriausybės nusistatymas atsižvelgti į klausytojų Pabaltyje pageidavimus. Daug svarbos skiriama ir jų supažindinimui su vakarietiška politine demokratija bei sovietų konstitucijos ir įstatymų gvildinimui. Dalyviams buvo perduotas primygtinas pogrindžio spaudos leidėjų pageidavimas, kad ji, patekusi į Vakarus, pirmiausiai būtų skiriama perdavimui atgal į kraštą, toliau - Vakarų žinių šaltiniams, ir trečioje vietoje - išeiviams. Dalyviai sutaria, kad reikia įsteigti pastovią jungtinę komisiją radijo programų apžiūrai.

Du svečiai amerikiečiai žurnalistas - Peter Osnos, Washington Post užsienio žinių skyriaus vedėjas, ir Emil Svejlis, buvęs UPI korespondentas Leningrade, skai-

tė paskaitas. Osnos, trejis metus išbuvęs korespondentu Maskvoje, gerai pažįsta padėtį Sovietijoje ir gana objektyviai ją vertina. Jo nuomone didžiausias pavojus dabar grėšias latvių tautinei egzistencijai. Svejlis, gimęs ir užaugęs Latvijoje, parodė gilesnį tikrųjų sovietų politikos tikslų supratimą ir todėl kritiškai vertino kaikiuriuos Vakarų politikos žygius.

Apie Pabaltiečių kultūrinius santykius kalbėjo latvių dailininkas dr. Raimonds Staprans ir Gilda Karu.

Studijų Dienų pradžioje buvo padaryti apžvalginiai pranešimai. Lietuvių vardu kalbėjo VLIKO pirmininkas dr. Kęstutis Valiūnas. Programos komisijoje dalyvavo Jurgis Valaitis ir Antanas Sabalis. Organizacinėje komisijoje gražiai reišėsi Jolanta Raslavičiūtė. 75 dalyvių tarpe buvo 20 lietuvių.

Studijų Dienose padarytos išvados bus gairėmis bendrai baltų politinei veiklai ateityje.

Jurgis Valaitis

Rytų Vokietijos katalikai vyskupai formaliai pareikalavo savo komunistinę valdžią dar kartą pergalvoti ir atsisakyti savo planų, pagal kuriuos ši rudenį visiems mokiniams nuo 14 iki 15 metų amžiaus būtų įvestas 12 valandų per savaitę karinis apmokymas, o vasarą jie būtų mokomi specialiose stovyklose naudoti mažo kalibro ginklus. Anot vyskupų, toks karinis ruošimas jauną asmenį nuteikia karui ir priešų ieškojimui. Be to, tai prielšinas prigimtajai tėvų teisei apspręsti, ko vaikas turi mokytis. Liuteronų religinė vyresnybė irgi panašiai kreipėsi į valdžią. Ji pasiūlė valdžiai verčiau tas 12 valandų savaitėje pašvęsti, mokant vaikus apie taiką ir žmonių sugyvenimą.

— Kas gi įvyko su Venclova?

— Geriau ir neklausk! Venclova visai pasimetęs. Atsiuntė iš Maskvos patarėją, ir ruošinama nauja mokykloms programa. Net iš pradžios mokyklų išmetama lietuvių liaudies dainos, o jų vietoje bus mokoma vertimai dainų iš rusų kalbos. Venclova už galvos imasi.

Kaip pirmaisiais naujojo režimo metais jautėsi A. Venclova, skaitome ir jo paties prisiminimų puslapiuose. Paminėjęs P. Cvirkos nustebimą nuolatiniu Stalino garbinimu, rašo: "Be šio vardo tomis dienomis neapsidavė nė viena vieša kalba, nė vienas politinis straipsnis, Stalinas tai partija, tai geriausia, kas yra Tarybų šalyje! - aiškino partijos nariai" /A. Venclova, Jaunystės Atradimas, Vilnius, 1966 m., 521 - 22 p./ Žinoma, taip Venclova išdrįso viešai parašyti tik Stalinui mirus ir kiek atlyžus diktatūros letenai bent kūrybai ir mokslui. Atrodo, kad dar kiek anksčiau nebūvo nė vieno net mokslinio veikalo, kurio įžangoje nebūtų pagarbintas didysis diktatorius. "Dabartinės Lietuvių Kalbos" žodyno pirmos laidos /1954 m./ įvade cituojamas Stalino sakinyš kalbos reikalu. Tuo metu išleistame dviejų tomų medicinos veikalė, iš rusų išverstame į lietuvių kalbą, taip pat cituojamas Stalinas. Ar

tai ne dvasinė diktatūra? Ir tai iki juokingumo.

Nuostabu vis dėlto, kad A. Venclova savo prisiminimuose "Jaunystės Atradimas" jau ir postaliniais laikais apie kitos pakraipos žmones /Mykolą Biržišką, Juozą Eretą, Liudą Dovydeną/ ar apie tuos, kurie buvo jo jaunystės draugai, bet vėliau nuėjo kitu keliu /Bronys Raila/ tekalba vien su pagieža ir pašaipą. Žinojo gi jis, kad Maskva neleido net seniai mirusiam lietuvių poezijos pradininkui Kristijonui Donelaičiui pastatyti paminklo Vilniaus universiteto kieme, kad Sniečkaus tik asmeninis kreipimasis į Kruščiovą įgalino tęsti Trakų pilies restauraciją, kurią Kremliaus to meto viešpats norėjo sustabdyti kaip lietuvių "kvailą" įgeidį atstatyti kunigaikščių feodalizmo liekaną. Negi "didysis brolis" tikrai toks lietuvių tautos draugas?

Lygini A. Venclovos prisiminimus su H. Korsakienės - Nestopaitės /Susitikimai, Vilnius, 1977 m./ Ir koks skirtumas! Skaitai jos susitikimus vokiečių okupacijos metais su dr. J. Baliu, Ignu Malinausku, minimas net Z. Blynas, žinomas lietuvių simpatikas italų fašizmui. Tačiau be jokių epitetų, be jokių pajuodininimų. Simpatikai prisimenamas ne jos pažiūrų Pasvalio gimnazijos direktorius. Atskiras skyrius ir labai nuošir-

đus apie socialdemokratą, mokslininką Vinčą Čepinskį, buvusį demokratinio Sleževičiaus kabineto švietimo ministrą, Vytauto Didžiojo universiteto rektorių. Galima, pasirodo, ir dabartinėse Lietuvos sąlygose kitaip rašyti.

Sumini Korsakienė ir daug paprastų žmonių, kurie nacių žiaurumuose Lietuvoje gelbėjo žydus. Gaila, kad jos prisiminimai rašyti jau po A. Venclovos mirties. Gal ir jis būtų ją pasekęs. Savo metu mums bendra amžininkams Venclova imponavo tikrai gera ir naujos dvasios "Draugystės" apysaka. Paliekant nuošalėje politinę tendenciją, ir "Jaunystės Atradimas" literatūriniu požiūriu yra vertingas plunksnos darbas. Gyvai atkuria praeities įvykius bei vaizdus, ryškiais ir charakteringais brūkštelėjimais vaizdžiai patiekia sutiktus asmenis. Pats aš visad buvau ir liksiu A. Venclovi dėkingas. Tik jis ištiesė man ranką, kada buvau pasidaręs liekas žmogus ir grėsė pavojus. Pažiūrų skirtumas niekad nepivalėtų lemti žmogaus su žmogumi santykių, kol vartojami argumentai bet ne burnojimai. Kai susilauki netikėtumų, žinoma, nustembi. Nejauku, kai matai A. Venclovos nusileidimą į politinių eiluotojų gretas ar skaitai jo prisiminimuose dabarties politinių sąlygų diktuojamus sakinius.

(Bus daugiau)

STRAPALO PLEPALO JUOKŲ MIŠRAINĖ

PROVOKATYVI DIKTATORĖ

Apygirtis viršininkas į truktelėjusio draugo pasiteiravimą, ar jis šimtaprocentiniai yra patenkintas savo gražuolės stenografės darbu raštinėje:

— Beveik, nors ji ne visuomet spėjanti pagauti mano skubesnį diktavimą, bet ji nuostabiai talentingai sugebanti per vieną minutę išpilti tūkstančius gyvų, ir dar kokių, žodžių, bandydama ir man kai ką padiktuoti, išprovokavusi mano intymų palankumą.

TIKINTI

Būsima sekretorė į savo gališkai būsimo viršininko susidomėjimą, ar jai jau yra įprastas mašinos rašymo darbas:

— Šiaip taip, ir aš naudoju šventą bibliinę sistemą: ieškokite ir rasite.

IEŠKOTOJA

Viršininkas į savo sekretorės pasakymą, kad ji vis dar atidžiai, bet nesėkmingai, tebeieškanti savęs, geriausius norus tam beviltiškai panaudodama:

— Tik nepulk desperacijon, kaityte, kasdien spaudoj sekdamas "pamesta ir rasta" skiltį.

SVARBIAUSIOS KELIONĖS

Žmogus, visą laiką savo gyvenime keliaudamas, vis tiksliai, tuo pat metu atlieka ir dvi svarbiausias savo būties keliones, kurios pagrindinai keičia visą jo gyvenimo dimensiją: prie altoriaus - santuokai ar kokiai kitokiai priesaikai, ir į kapines - užtarnautam poilsiui.

DVASIOS GALIA

Jeigu du priešingos lyties gyvenimus jungia ne vien tik fizinis, bet ir dvasinis ryšys, tai tokio tvirtumo ryšio niekad nepajėgia susilpninti net ir kiršinančiausiai šeimyninėje politikoje nusiteikusi, savąją pusę palaikanti uošvė.

KOVOJANT SU NEMIGA

— Kaip lengviausiai galima būtų nugalėti nemigą?

— Visą laiką lovoj kalant sau galvon, kad jau metas keltis.

STAUGTŲ BILE KAS

Mažasis Petriukas į savo mokytojo užklausimą, kodėl prerijų vilkas paprastai staugia tik naktimis:

— Staugtų bile kas dar pasiūčiau ir už prerijų vilką, jei, apakintas nakties tamsos, atsisėstų ant kaktuso.

LAIKAI KEIČIASI

Velnias anksčiau, negalėdamas pats ko nors atlikti, pasiūsdavo ten savo pagalbininkę suktą bobą, o šiais moderniais laikais tokia moteris pasiūnčia savo vyrą po velnių.

NIEKO NUOSTABAUS

— Kodėl dabar tiek daug dvy-nukų gimsta?

— Nieko nuostabaus. Šiais laikais ir aš baiminčiausi vienas ateiti į šį pasaulį.

AFORIZMAS

Saulės ir mėnulio užtemimai apskaičiuojami vienos minutės tikslumu. Deja, neįmanoma iš anksto numatyti proto užtemimo.

ATSALĖS

Žmona į vyro pasibiaurėjimą, kad jis su ne per skanios sriubos gurkšniu nurijęs ir plauką:

— Prieš vestuves troškai mane visą suvalgyti, o dabar tau jau ir vienas plonytis mano plaukas neskanus.

ĮKYRUS RŪPESTIS

Pasakojasi kaimynė kaimynei per tvorą:

— Ir dar vienas reiškinys kelia man įkyrų rūpestį: mano tas niekam tikęs senis dabar ėmėsi tokio kvailo žaidimo, kad beveik visuomet sutikdamas su mano nuomone, tuo pačiu leidžia man pačiai po kiek laiko dasiprotėti, kad, vis tiksliai, tiesa jo pusėje.

APVILTA

Ji į jo pasisakymą, kad jis dabar nieko daugiau nenorėtų daryti, tik čia sėdėti ir žiūrėti į ją:

— Aš kaip tik to ir tikėjaisi.

SYDNĖJUS

VĒLINIŲ DIENA

Mūsų mirusieji prisiminti sekmdienį, lapkričio 5 d., kur šia intencija kun. P. Butkus atlaikė šv. Mišias St. Joachims bažnyčioje, giedant "DAINOS" chorui. Kun. P. Martūzas pasakė šiai dienai skirtą pamokslą.

Tuoju po pamaldų apie 300 lietuvių susirinko į lietuvių kapines Rookvoode pasimelsti ir aplankyti ten palaidotus mūsų artimuosius.

Lietuvių kapelionas kun. P. Butkus savo jautriu žodžiu prisiminė mūsų mirusiuosius, ragindamas būti visiems pasiruošusiems paskutinei savo žemiškos kelionės dienai. Pastebėjo, kad jau virš 300 mūsų palaidota vien tik lietuvių sekijos kapinėse.

Po Liberos buvo bendrai sugiedota Marija, Marija ir mirusiųjų minėjimas užbaigtas Tautos himnu. Po minėjimo buvo pašventintas prieš metus mirusio Francis Mikalausko antkapis. Francis 21 metų jaunuolis Synėjū žinomų Margaretos ir Prano Mikalauskių vienturtis sūnus, kuris ankstyva mirtimi paliko giliame liūdesyje savo tėvilius.

GORBULSKIO KONCERTAS

Sydnėjaus Lietuvių klube lapkričio 4 d. atvykusi grupė dainininkų iš Melbourne davė Lietuvoje gyvenančio ir kuriančio populiarų dainų kompozitoriaus Benjamino Gorbulskio dainų koncertą.

Verti dėmesio tai jaunieji Arūnas ir Virginija Bruožiai ir Rita Tamošiūnaitė, kurių dainavimo klausantis gauni malonumą. Koncerto pabaigai į sceną išeina vyresnieji, kurie savo dainavimu nieko nenustebino. Iš jų didelė dalis nefigūruoja net Australijos choristų sąrašuose. Atvykus iš Lietuvos Gorbulskiui, jie pasidarė dainininkais.

DAINOS CHORE

Dainos choro metinis koncertas įvyksta lapkričio 25 d. Lietuvių klube. Čia eina kalbos, kad per šį koncertą labai gražiai atrodys Dainos choro moterys, papuoštos buvusios choristės Stasės Jurevičienės. kor.

Prieš Baltų mokslininkus išėivijoje

Sovietinės atakos prieš Vakarose veikiančią Association for the Advancement of Baltic Studies (AABS) - Daugią Baltų Studijoms Puoselėti - paprastai sutampa su kas dveji metai vykstančiais Draugijos suvažiavimais. 1976 metais, penktojo suvažiavimo išvakarėse, Draugiją Sovietskaja Litva skiltyse iškoneveikė Lazutka; šiomet, sėkmingai praėjus šeštajam suvažiavimui Toronte, agitropines pat-

rankas Literatūroje ir Mene (1978. IX. 23 ir 30) perėmė Jonas Aničas.

AABS leidžia žurnalą ir knygas, kuriuose gausu vertingų studijų. Aničas visa tai atmeta, tvirtindamas, kad Draugijos narių raštai tėra "šmeižimas", "klastojimas", "demagogija", "prasimanymai", paremti "falsifikuotais duomenimis". Bet jo tvirtinimas taip ir lieka pakibęs ore, nes jis nenurodo jokių "falsifikacijos" pavyzdžių. Straipsnyje pabertos kelios citatos yra išplėtos iš konteksto ir nuogos - be šaltinių nurodymo.

VIETOJE 6 MILIJONŲ ŽYDŲ ŽUVO TIK 300.000

Vokiečių koncentracijos stovyklose

Vakarų Vokietijos dienraštis "Cannstatter Zeitung" 1956. V. 12 rašo, kad Šveicarijos Centralinis Raudonasis Kryžius pranešė tikras ir oficialias Statistikos žinias žuvusių civilių žmonių II - me pasauliniame kare:

Vokiečių civilių gyventojų žuvo — 2.050.000. Vokiečių civilių pabėgėlių su "Volksdeutschen" žuvo arba buvo išžudyti Sovietų užimtuose kraštuose — 1.000.000. Koncentracijos stovyklose žuvo rasiniai ir politiniai kaliniai — 300.000. Austrijos civilių gyventojų žuvo — 24.000. Italijos civilių gyventojų žuvo — 166.000. Sovietų Sąjungos civilių gyventojų žuvo — 6.700.000. Vakarų Alijantų civilių gyventojų žuvo — 690.000. Vakarų Alijantų civilių gyventojų žuvo rytų - pietryčių kraštuose (be Sovietų Sąjungos) — 8.010.000. Rytų Azijoje civilių gyventojų žuvo, ypač Japonijoje ir Kinijoje — 6.000.000. Viso civilių gyventojų žuvo 1939 - 1945 m (be karių) 24.940.000.

Dienraštis "Cannstatter Zeitung" rašo, kad teismas Nuremberge kaltino dėl 6 milijonų vien žuvusių žydų koncentracijos stovyklose be kitų tautybių. Šveicarijos Centralinis Raudonasis Kryžius vėliau suteikė teisingas Statistikos žinias ne vien žydams, bet ir visiems dėl rasinio ir politinio persekiojimo žuvusiems kaliniams, kur viso žuvo tik 300.000 žmonių, daugumoje žydai, bet tame skaičiuje kartu žuvo ir kitų tautybių žmonių. Iš "Cannstatter Zeitung" išvertė LP

RIAUSĖS IRANE NESIBAIGIA

Jau senokai Irane prasidėjo riaušės. Šalies valdovas šachas Pah lavi paleido kabinietį ir vykdomąją valdžią perdavė kariuomenei. Demonstracijos tačiau vyksta ir kariuomenė jas ramina. Demonstruoja studentai, benzino darbininkai, mokytojai, pašto tarnautojai ir net bankininkai. Nors pažadėta darbininkams pakelti atlyginimą, bet niekas pinigų nebemoka, nes bankai streikuoja. Kaip žinome Iranas yra benzino produkcijos kraštas. Tai kasdien Iranui yra 60 milijonų nuostolių iš benzino produkcijos. Kraštai kurie gaudavo benziną iš Irano, jau pradeda stokoti jo. Tūkstančiai darbininkų organizuoja šventą kelionę į Meką, nes Irane dauguma mahometonai.

Spalio 25 d. šachas paleido iš kalėjimo 1.126 politinius kalinius, savo 59 - to gimtadienio proga, bet ir tai nieko negelbėjo. Riausės vyks ta dėl to, kad žmonės nori nuversti šachą ir sudaryti demokratinę valdžią. Šachas tuo tarpu nepasidūda. Kaip reikalai baigsis, dar nežinia.

GEELONGAS

Lapkričio 5 d. Bendruomenės Valdybos sušauktas susirinkimas į Krašto Tarybos suvažiavimą išrinko šiuos atstovus: Dr. S. Skapinskas, C. Vaičekauskienė, J. Norman-tas. Kandidatais liko: V. Stuikevičius, V. Čerakavičius, A. Žvirblis.

Geelongo Apyl. Valdyba

LIETUVIŲ DIENOMS

SPECIALIAI PAPIGINTI ORO BILIJETAI

Norintieji pasinaudoti šia proga kreipkitės į:

Palanga Travel

Gyvenantieji Adelaidėje ar Melbourne apsirūpinkite bilietais firmos skyriuose:

ADELAIDE, 13 Hindley St.
Tel. (08) 51 7699, 51 7874

MELBOURNE, 59 Queen St.
Tel. (03) 62 7758, 62 7759

Visi kiti kreipkitės į firmos įstaigą: 364 Sussex St. Sydney NSW 2000. Telefonai: (02) 26 2008, 26 3526, 26 5066.

PADĖKA

Melbourne

A+A Vytautui ČIŽAUSKUI mirus, širdingai dėkojame kun. P. Daukniui už Rožančiaus ir laido-tuvių pamaidų pravedimą, ALK Federacijos Valdybos pirm. V. Laukaičiui, Melb. Ateitininkų Sendraugių pirm. S. Balčiūnui už gilius ir prasmingus atsisveikinimo žo-džius, MLK Moterų D - jai už šer-menų paruošimą. Dėkojame vi-siems giminėms, draugams ir pažįs-tamiems Melbourne, Adelaidėje, Sydnėjuje, Geelonge už užuojau-tas, gėles, maldas, gausų dalyvavi-mą laidotuvėse ir užprašytas šv. Mišias už mūsų brangaus Vytauto vėlę.

Nuoširdus lietuviškas katalikiškas Ačiū.

Žmona Leonarda, sūnus Vikto-ras, duktė Zita, tėvas Vincas, sesuo Aldona, broliai Stasys ir Valentinas.

UŽEIGA

LIETUVIŲ KATALIKŲ CENTRE ADELAIDĖJE

Spalio 1 d. Adelaidės Lietuvių Katalikų Centre atidaryta moteli-nio pobūdžio Užeiga pravažiuojan-tiems ar šiame mieste atostogau-jantiems lietuviams. Atskiras įėjimas, šaldomi - šildomi kambariai, bendra vonia, virtuvė, šaldytuvai. Prieinamos kainos.

Norintieji Užeiga pasinaudoti kreipiasi į administratorių p. Do-mą Karpį, 81 LeHunte St., Kil-bour SA 5084. Tel. - 262 4370.

TĖVIŠKĖS AIDŲ prenumeratos reikalai: Tėviškės Aidų prenume-ratas Melbourne prieš ir po lietu-viškų pamaldų priima Parapijos Kiosko vedėjas F. Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, praneši-mus, užuojautas, padėkas ir per jį apsimokėti.

Su pagarba A. Skėrys

PASKAITA APIE ODOS PRIEŽIŪRĄ

Nežiūrint benzino stokos po-nios gausiai susirinko sekmadienio popietę pasiklausti p. Kalpokienės paskaitos apie plaukų ir odos prie-žiūrą. Ponia Kalpokienė įdomiai pa-pasakojo apie plaukų ir odos su-dėti ir priežiūrą. Gyvenant už-terštame ore, dažnai valgant neiš-balansuotą maistą, reikia jau jau-nystėje kreipti daugiau dėmesio į odos ir plaukų priežiūrą, jeigu norima ilgiau atrodyti jaunam. Truputis laiko ir kantrybės gali daug prisidėti ne tik prie grožio, bet ir prie sveikatos. Reguliariai atliekami pratimai, kuriuos taip grakščiai pademonstravo p. Kalpo-kienė, ne vienai sukėlė norą būti jaunai ir grakščiai.

Nuoširdžiai dėkojame p. Kal-pokienei už paaukotą laiką ir suteiktas žinias.

MLKM D - jos Valdyba

Skaitytojai pasisako

Gerb. p. Redaktorium,

Skaitau Tėviškės Aidų Nr. 43 Raulo Aulo neva eilėdarą ir ste-biuosi, kaip žmogus gali turėti to-kią didelę neapykantą seniems žmo-nėms - pensininkams. Jis išjuokė pensininkus šlykščiais, vulgariais žodžiais, kurių čia nedrįstu pakar-toti. Antra, RA labai susirūpinęs vargšų pensininkų pinigais, kad jie nepatektų krašto valdžiai. Supran-tama, kad pensininkai, pasiskaitę RA šmeižtą, tikrai pasistengs, kad jų sunkiai uždirbtos santaupos ne-patektų RA ar panašioms.

O vistik, nežiūrint RA užgaulio-jimų, pensininkai vis dar neša lie-tuvybės našta ir išlaiko lietuvišką spaudą. Kai nebus pensininkų, ne-turės ir RA savo užgauliojimus kur spausdinti. Baigiant peršasi mintis, jeigu Raulas Aulas būtų pasirašęs Čebato Aulas, tada ir šio laiško nebūtų reikėję rašyti.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Tasmanijos lietuviams prieš-kalėdinės pamaldos Hobarte Šv. Teresės bažnyčioje Moonah lap-kričio 26 d. Kristaus Karaliaus šven-tėje 12.30 val.

Geelonge lietuviškos pamaldos lapkričio 26 d. 9 val. Šv. Jono baž-nyčioje North Geelong.

Australijos Lietuvių Fondas

AL Fondui įmokėjo:

\$ 300 J. Ramanauskas (Bass Hill), \$ 100 surinkta auka pagerbiant a.a. Vytautą Jankų, \$ 25 E. Kubbos, H. Šalkauskas, \$ 5 M. Zakaras.

Pagerbdami tragiškai žuvusią a.a. K. Pilkauskienę, vietoj gėlių per J. Krikščiūną sudėta \$ 57. Au-kojo šie asmenys: po \$ 5 J. Petrašiū-nas, R. Galinis, V. Lazauskas, Z. Prašmutaitė, J. Krikščiūnas, A. Zubras, P. Aukštikalnis. Po \$ 2 K. Prašmutas, S. Červinskas, V. Krau-sas, A. Bajoras, A. Adamkavičius, A. Lastas, J. Ašmonas, B. Leitonas, V. Akumbakas, J. Kirša, J. Čer-niauskas.

Vytautas Jankus įrašomas į šimtinių sąrašą. Nauji AL Fondo nariai: V. Rekešius, E. Kubbos, H. Šalkauskas. Dėkojame visiems au-kotojams.

AL Fondo Valdyba

Bendruomenės pirmininko Al-bino Pociaus 60 metų sukakties pagerbimo vaišėms užsirašyti, imo-kant po \$ 6, pas Feliksą Sodaitį Parapijos kioske sekmadieniais, ar pas p. B. Silviene, jos telefonas 578 4370. Apylinkės Valdybos ren-giamas viešas parengimas bus gruodžio 15 d., penktadienio vakare 7 val. Melbourne Lietuvių Namuose. Mokėkime pagerbti savo Pir-mininką, kuris taip energingai ir gabiai vadovauja. Bendruomenei dėl Lietuvos laisvės.

MELBOURNE

POSĖDIS VILNIAUS UNIVERSITETO REIKALU

Praeitą sekmadienį, lapkričio 12 d., buvo pasitarimas Vilniaus uni-versiteto 400 m. sukakčiai minėti. Posėdį sušaukė Melb. Apyl. Valdy-bos pirm. A. Pocius. Jame dalyva-vo organizacijų atstovai ir suintere-suoti šiuo minėjimu. Posėdyje pa-sisakyta už minėjimo ruošimą, o taip pat buvo sugestijų išleisti an-gliškai apie Vilniaus universitetą knygutę. Minėjimui ruošti išrinkta trijų asmenų komisija - Alb. Zub-ras, kun. Pr. Vaseris ir Alg. Šim-kus. Ši komisija aptaria detaliau minėjimo reikalą ir pasikviečia as-menis, kurie tinkami minėjimo ruo-šimui.

A+A

KONSTANCIJAI PILKAUSKIENEI

tragiškai žuvus, jos dukrą Ireną Bacevičienę ir visus artimuosius giliai užjaučiame

Sporto Klubas Varpas

A+A

GEDIMINUI SODAIČIUI

mirus, skausmo valandoje reiškiau gilią užuojautą broliui Feliksui Sodaičiui, jo žmonai ir bendrai vi-siems artimiesiems ir pažįstamiems.

Juozas Tutlys

A. A. KONSTANCIJAI PILKAUSKIENEI tragiškai žu-vus auto katastrofoje, nuoširdžiai užjaučiame jos dukras Janiną su šeima, Ireną su šeima ir vyru, sūnų Raimondą ir seserį Julę su vyru. Amerikoje gyvenančias dukrą Kris-tiną, seserį Juzepą su vyru ir visus artimuosius. Išsėkis KONSTANCIJA Australijos žemėj, Viešpaties ramybėj.

Valė ir Vacys Songailai

A.A. KONSTANCIJAI PILKAUSKIENEI

tragiškai žuvus, jos sesutei Julijai Každailienei, švoge-riui Juliiui, šeimai ir giminėms reiškiamo gilią užuojautą šioje liūdesio valandoje.

E. V. Stagiai, Main Ridge

A+A

RIMANTUI PERMINUI

tragiškai žuvus, jo tėvams ir artimiesiems reiškiamo giliausią užuojautą.

Adomas Adomaitis

Lapkričio 26 d. sekmadienį 3 val. p.p.

DAINOS SAMBŪRIO

KONCERTAS

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Dalyvauja svečiai — italų vyrų choras "Groupo Chorale Adriatico".

Kviečiame visus dainos mylėtojus. Repertuare daug naujų dainų.

Dainos Sambūris

Birutė V. SCHUBERT & ASSOCIATES

(Birutė Šniraitė — Schubert)

TAXATION CONSULTANTS

Padedą sutvarkyti mokesčių

(INCOME TAX RETURNS) ir sąskaitybos reikalus

12 Lind St. Strathmore, Vic. Tel. 379 7113 arba 347 3444

Adelaidės kronika

● Daugelis iš pavergtos Lietuvos grįžusių savo išpūdžius suformuluoja sakiniu: "Ten žmonės gerai apsirengę ir bado nekenčia". Aktyvi Adelaidės lietuvė B. Mokinienė, XI. 4 d. lietuviškoje radijo valandėlėje pasakojusi apie savo išvyką į Lietuvą, pastebėjo ten daugiau, negu rūbus ir duoną. Jos rastas Vilniaus surusinimas ją išgąsdino. Gatvėje užkalbinti nemo-ka lietuvių kalbos, kai kuriose įstaigose galima susikalbėti tik rusiškai. Okupanto kalbinis dominavimas lietuviškame Vilniuje ją stipriai nuliūdino.

● Solistas Jurgis Rubas, dainavęs Lituania choro metiniame koncerte, sekmadienį, XI. 5 d. savo solo giesmėmis maloniai pajavairino lietuviškas Mišias šv. Kazimiero bažnyčioje.

● XI. 5 d. LK Centro salėje suruošta šv. Kazimiero lietuvių mokyklos popietė ir pačiam abejingiausiaim įrodė, kaip ši mokykla yra lietuviškos visuomenės širdimis ir lėšomis remiama. Pritrūko paruoštų ir jaunimo gražiai servuojamų pietų, pritrūko vietų prie šimtui paruoštų stalų, pritrūko bilietų loterijos platintojams. Suaukota fantų gausa buvo stebinanti ir loteriją pravedusiam P. Pusdešriui buvo rimtas pavojus užkinti beskelbiant laimingus bilietus. Popietė baigta vienos australų firmos grožio ir namų apyvokos priemonių demonstravimu moterims. Vyrai tuo metu turėjo progą "palaikyti" LK Centro barą.

● Iš išvykos į Melbourną grįžę "Vaidilos" teatro artistai parsivežė gražius išpūdžius, ten patirta ALK Federacijos valdybos globa, tik šalta atsiliepia apie melbourniškius, iš kurių atsirado tik apie 200, kurie savo atsilankymu pagerbė jų gastrole.

● XI. 5 d., sekmadienį, buvo lankomi kapai. Prie mirusių lietuvių kunigų antkapių susirinko gražus būrelis tikinčiųjų. Klebonas kun. A. Spurgis pravedė pamaldas jautriu žodžiu atskleisdamas šventųjų bendravimo svarbą. Sukalbėjus rožinio dalį, visų buvo nukelianta prie Parapijos tarybos pastaty-

dinto kapo paminklo, lietuviškos parapijos geradariui a.a. Obeliūnui, kuris testamentu yra palikęs visą savo turtą lietuviškai parapijai.

Ant a.a. kun. J. Kungio ir a.a. kun. A. Kazlauskos kapų buvo kartu su maldomis LK Moterų D - jos puošnios gėlių puokštės. A.A. Obeliūno antkapis papuoštas Parapijos tarybos gėlėmis.

● Parapijos vasarvietėje Christies Beach vyksta paskutiniai darbai galutinai įruošiant stovyklavimo patalpas naujai pastatytame pastate, kurį Parapijos taryba nutarė pavadinti "Baltija". Stovyklavietės iškilmingas atidarymas įvyks Kristaus Valdovo šventėje, lapkričio 26 d.

● Lapkričio 3 d. - Vėlinėse tyliomis maldomis LK Moterų D - jos narės prisiminė prieš porą metų iš jų tarpo Amžinybėn iškeliavusią a.a. M. Gerulaitienę.

● LK Moterų Draugijos Valdybos garbės narė O. Lesčinskienė po sunkios operacijos ilgesnį laiką užsibuvo ligoninėje. Linkime greitą jėgų ir sveikatos grįžimo.

● Pirmųjų mėnesio penktadienių vakarinės pamaldos dėl nepakankamo jose dalyvaujančių skaičiaus kun. A. Spurgio patvarkymu nukeltos į pirmą mėnesio sekmadienį, šv. Jėzaus Širdies adoracijai skiriamą pusę valandos prieš 11 val. Mišias šv. Kazimiero bažnyčioje.

● Širdies smūgio ištikta, ilgai neatgavusi sąmonės spalio 29 d. mirė Antanina Dumčiuvienė - žurnalisto Vl. Dumčiaus žmona. Lapkričio 2 d. po gedulingų pamaldų šv. Kazimiero bažnyčioje klebono kun. A. Spurgio ir gausaus artimųjų būrio buvo palydėta į Centennial Park kapines. Ramybės Dievuje.

● Romoje šv. Kazimiero kolegijoje esantis ir Laterano garsiajame universitete studijuojantis Saulius Kubilius savo klierikiško gyvenimo pradžioje turėjo progą išgyventi retus ir pasaulinio masto įvykius Vatikane - dvejus popiežių laidotuves ir dvejus naujo popiežiaus rinkimus. Paskutiniojo popie-

žiaus rinkimuose balto dūmelio iškylant laukė šv. Petro aikštėje kartu su Adelaidės arkivyskupu J. Gleeson'u. Telefoniniame pranešime arkivyskupijos laikraštyje "Southern Cross" spalio 15 d. numeryje arkivyskupas atpasakodamas rinkimų eigą plačiai cituoja ir savo pokalbį su S. Kubiliu, jo pasakytais žodžiais net užvardindamas visą straipsnį: "Pagaliau ir Tylinčioji Bažnyčia turi Ganytoją, kuris betarpiškai pažįsta Jos problemas. Laikraštyje išspausdinta ir Sauliaus nuotrauka.

● Misijų sekmadienį, spalio 29 d. aukų lapais prie šv. Kazimiero bažnyčios pasaulio misijoms surinkta \$ 420.00.

MELBOURNAS

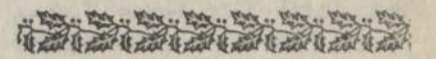
RAMOVĖS BALIUS

Karių RAMOVĖ Melbourne primena mieliems bičiuliams, kad lapkričio mėn. 25 d. 7 v.v., Lietuvių Namuose, įvyks JUBILIEJINIS BALIUS, kuriame šokiams gros puikus kontinentalinis orkestras, bus patiekta skani vakarienė ir kt.

Stalus prašome užsisakyti pas valdybos narius arba parapijos kioske pas p. F. Sodaitį.

Proga maloniai praleisti paskutinį šių metų parengimą. Tel. vietos užsakomos Nr. 861 9682.

Valdyba

PARDUODAM, taisom ir įrengiame įvairius spalvotos televizijos aparatus, automobilių radijo ir kasetes, HI FI Stereo aparatus ir CB radijo.

ASTRON ELECTRONIC SERVICES PTY. LTD.

29 Camdon St. Pascoe Vale Vic. 3044.

J. KRASAUSKAS Telefonas 354 5059

PRAKTIŠKIAUSIOS DOVANOS

GININĖMS LIETUVOJE

Kalėdinis siuntinys 2 — 1978.

3 metrai angliškos vilnonės medžiagos eilutei su įaudimu "All wool made in England"; stora crimplene medžiaga moteriškai eilutei ar moteriškam paltui; vilnonė medžiaga suknelei arba medžiaga vakarinei suknelei; vyriškas arba moteriškas puikus acryleno užsegamas megztinis; 2 poros geriausių vyriškų arba moteriškų kojinių; 20 anglišku cigarečių; 20 amerikoniškų cigarečių; 1 svaras kavos pupelių; 1 svaras šokoladinių saldainių.

Kaina su muitu ir visomis persiuntimo išlaidomis — \$ 170.

Į šį siuntinį dar galima dadėti 8 svarus įvairių prekių. Medžiagos dar galima dadėti 4 metrus, 3 jardus minko kailio arba ką nors iš žemiau išvardintų praktiškesnių ir naudingesnių dalykų:

Jeans "Wangler" arba "Levi Strauss"	\$ 35
Tų pačių firmų švarkeliai	\$ 38
Vyriškas arba moteriškas megztinis	\$ 25
Geresnis megztinis	\$ 30
Vilnonės ilgos moteriškos kojinės	\$ 5
Vyriškos arba moteriškos nailono kojinės	\$ 2.50
Tights (kojinės - kelnaitės)	\$ 3.50
Crimplene medžiaga suknelei	\$ 16
Crimplene medžiaga moteriškai eilutei	\$ 27
Angliška medžiaga "All wool made in England"	\$ 40
Geresnė	\$ 50
— — — — —	\$ 60
Vyriški arba moteriški labai geri bateliai	\$ 30
Dirbtinio minko kailis moteriškam paltui	\$ 70
Lietsargis telescopic	\$ 10
Vilnonė gėlėta skarelė	\$ 9
Nailoniniai marškiniai	\$ 10
Geresni marškiniai	\$ 13

Įvairūs kalkuliatoriai ir Stetoskopai siunčiami pagal susitarimą.

Kalėdinis maisto siuntinys, sudarytas iš leidžiamų siūsti produktų, su visomis persiuntimo ir muto išlaidomis — \$ 70 Sudarant savo nuožiūra siuntinį reikia pridėti \$ 26 persiuntimo išlaidoms.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba pinigais.

BALTIC STORES LTD.

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England. Tel. 01 460 2592.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA

„TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 7% metinių palūkanų, už terminuotus indėlius 10% (nemažiau \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo t. y. birželio 30 d., už atsūmtus term. ind. metų bėgyje - 4%), už įnašus (shares) iki 10% dividendo.

● Teikia paskolas iki \$ 10000 įkeičiant nekilm. turtą, iš 11%, asmenines paskolas iki \$ 3000 su garantuotojais iš 12% iki \$ 1000 be garantijos iš 13%. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, G.P.O. Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. pp. Lietuvių Namai, 6 Eastry St., Norwood.

Pašto adresas: "TALKA", Lietuvių Namai, 6 Eastry St. Norwood, S.A. 5067.